

Onderzoek beschermde flora en fauna
Tennispark Joy

Opdrachtgever:

Bureau Zuidas

Datum : 20 februari 2015
Auteur : M. Kuiper

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	Flora- en faunawet	3
3.	Doel onderzoek	3
4.	Werkwijze	4
	Stap 1. Bureaustudie	4
	Stap 2. Veldonderzoek	4
	Stap 3. Effectenonderzoek	4
	Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag ..	5
5.	Onderzoekgebied	5
6.	Natuurgebieden	6
7.	Resultaten bureaustudie	8
8.	Resultaten veldonderzoek	8
	a) BIOTOPEN	8
	i) Bomen, struiken en kruid laag	8
9.	Jaarrond beschermde nesten	12
	Categorie 5	12
10.	Inschatting effecten	13
	b) Natuurbeschermingswet	13
	c) Flora- en faunawet	13
11.	CONCLUSIES	13
	Per soortgroep	14
12.	Bijlage 1	16

1. INLEIDING

In verband met de geplande herinrichting van de ringweg A 10 bij Nieuwe Meer in Amsterdam zal het tennispark 'Joy' in noordelijke richting worden verplaatst. Hierbij zullen een aantal bomen en struiken moeten wijken.

Sommige natuurwaarden worden beschermd door de Flora- en faunawet en altijd geldt de zorgplicht om schade aan de natuur zoveel als mogelijk te beperken.

Doel van deze rapportage is het tijdig in kaart brengen van mogelijke conflicten met de Flora- en faunawet. Op basis van deze kennis worden adviezen gegeven, zodat met alle natuurwaarden in het werkgebied rekening wordt gehouden zoals dat door de wet wordt voorgeschreven. We geven aan welke beperkingen dit met zich meebrengt, welk vervolgonderzoek nodig is en welke vervolgstappen in de planning nodig zijn.

2. Flora- en faunawet

Vanuit de Flora- en faunawet is de initiatiefnemer bij ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden in het plangebied en omgeving. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht.

Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. De algemene zorgplicht blijft wel van kracht.

3. Doel onderzoek

Het doel van het onderzoek is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden met de natuurbeschermingswet of de flora- en faunawet.

4. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Komen er beschermde soorten in het werkgebied voor?
Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de beschermde soorten in het plangebied?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden, zijn de volgende stappen doorlopen:

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van voorgaand onderzoek, literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het plangebied voorkomen. Hierbij is, naast het raadplegen van de gangbare verspreidingsatlassen, gebruik gemaakt van eerder onderzoeken door Natuurbeleven B.V.

Stap 2. Veldonderzoek

Na het bureauonderzoek is een veldonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek was gericht op het maken van een biotoopanalyse en op het vaststellen van mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Het onderzoek vond plaats op 20 februari 2015 bij droog weer van 10.00 uur tot 12.00 uur.

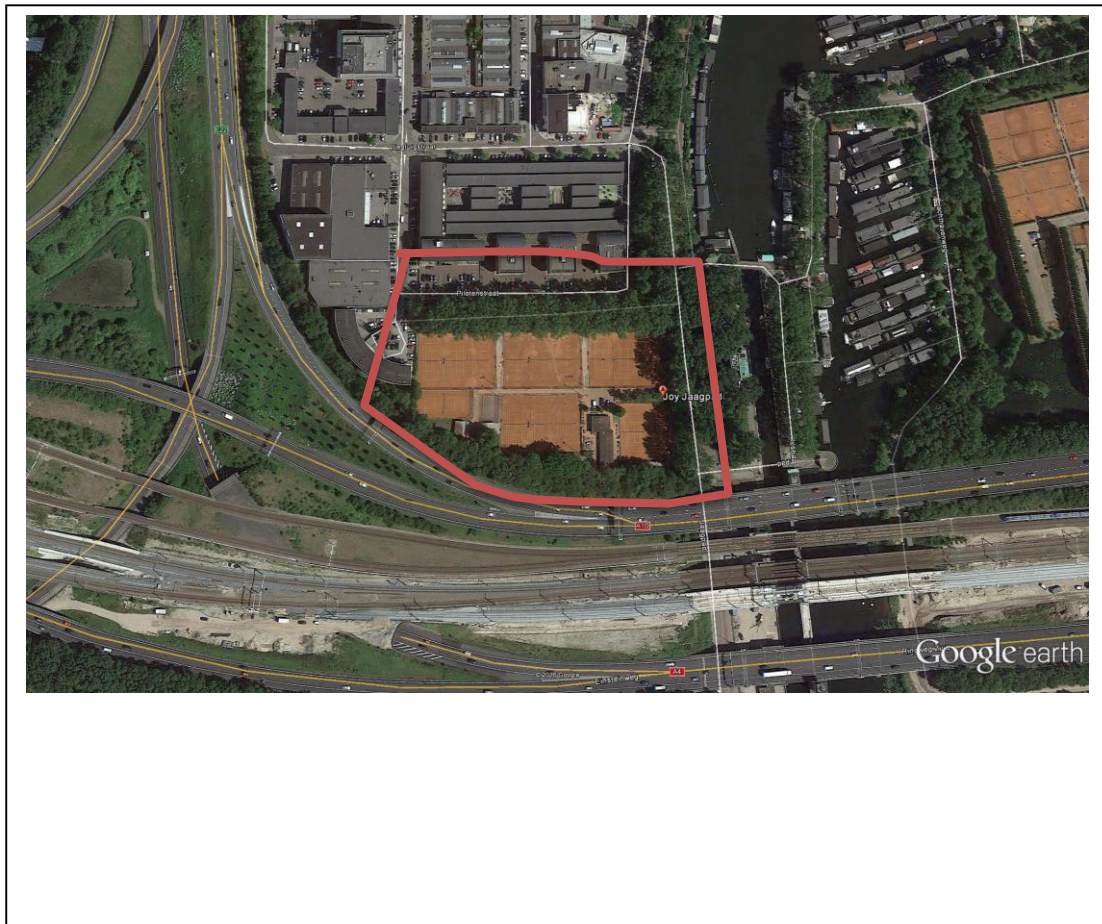
Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de verzamelde gegevens in combinatie met de geplande aanpak zijn de (mogelijke) effecten op de verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen, zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75, en te nemen vervolgstappen.

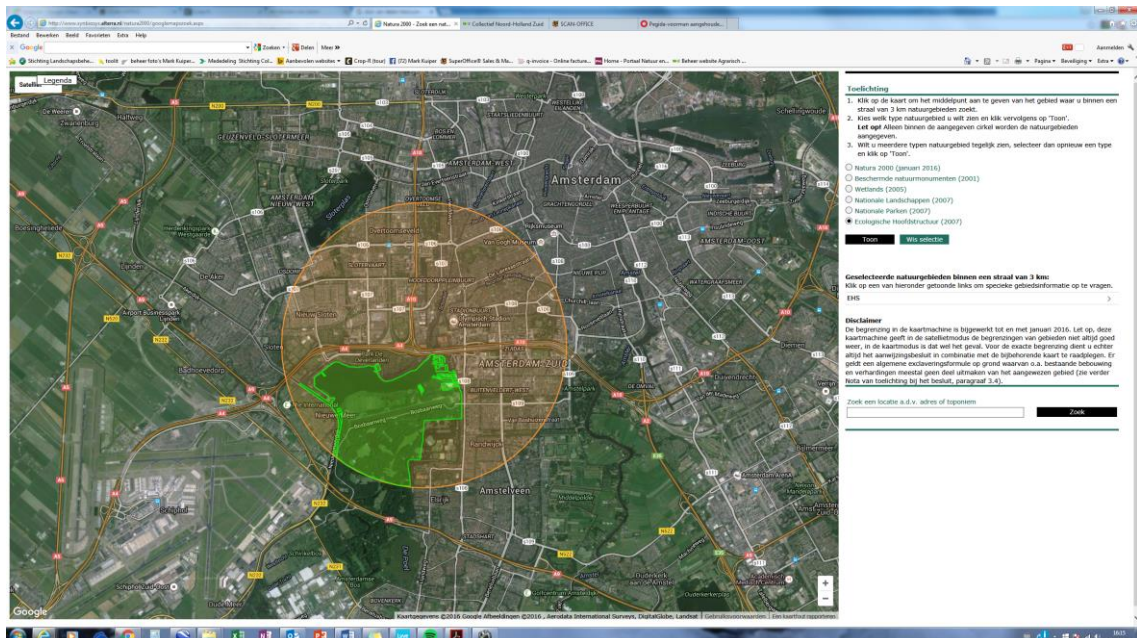
5. Onderzoekgebied

Figuur 1. Indicatie onderzoekgebied

6. Natuurgebieden

Binnen een straal van 3 kilometer zijn geen Natura 2000 gebieden, beschermde natuurmonumenten, nationale landschappen, Nationale parken of wetlands.

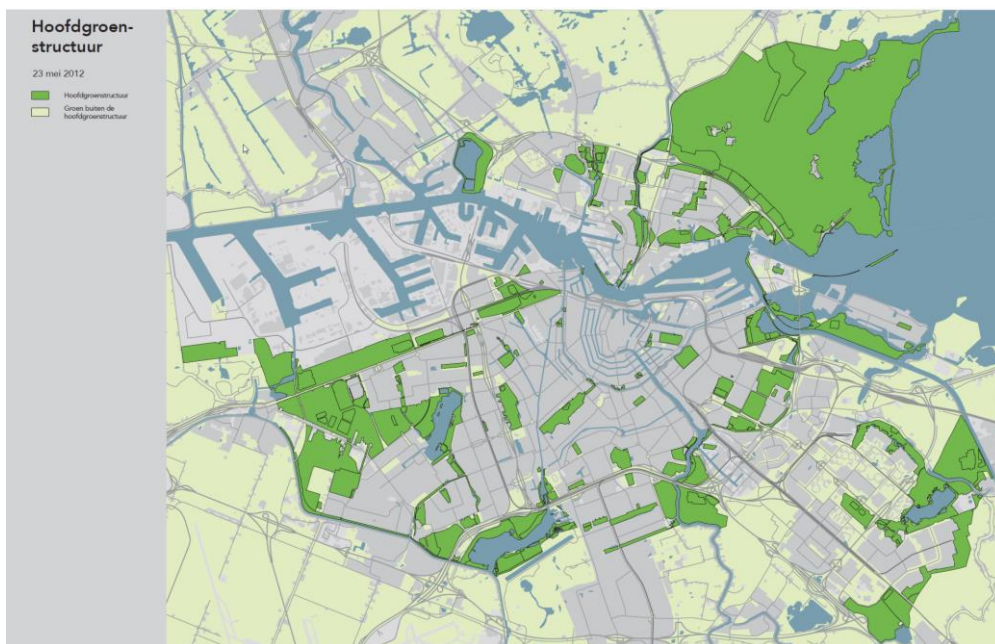
Figuur 3 Nieuwe Meer is onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur. De ecologische hoofdstructuur (donkergroen) tikt het werkgebied aan, maar werkzaamheden komen er niet in.

Status

Bestemmingsplannen moeten bestaande natuur bestendigen en mogen de natuurfunctie niet onomkeerbaar belemmeren.¹

Hier gaat om water en oevers, boomsingels en parkachtige gebieden. Deze zijn van belang voor vissen, amfibieën, kleine zoogdieren en vleermuizen.

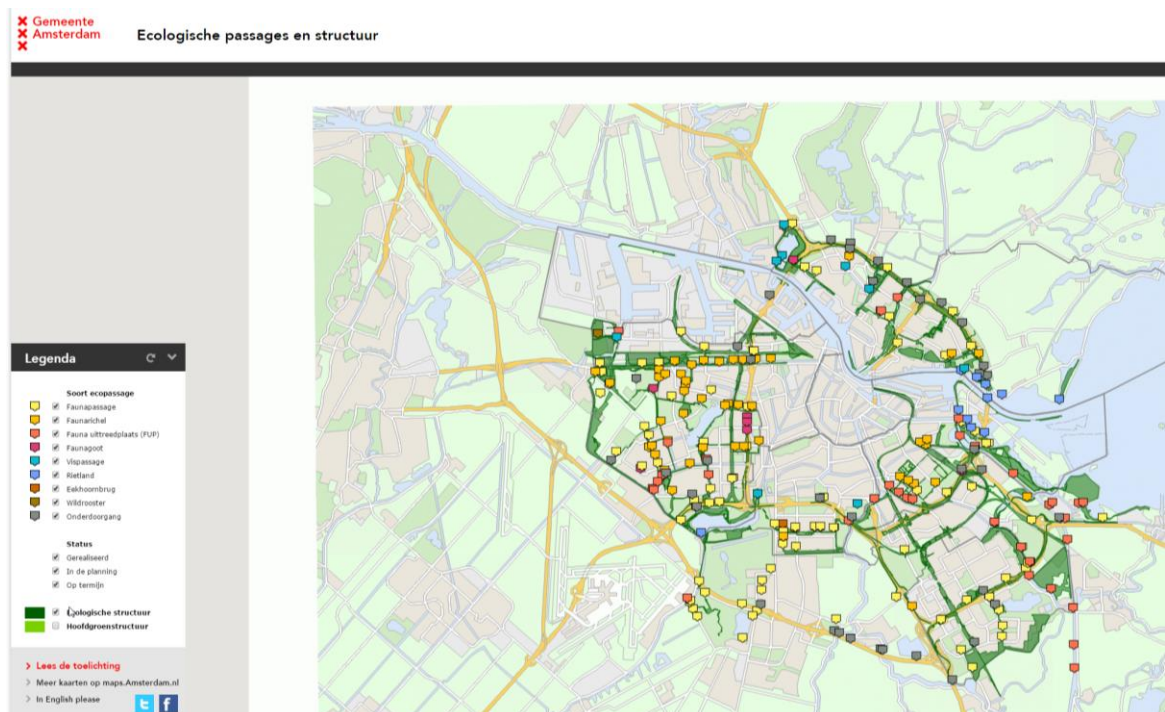
¹ Structuurvisie Noord-Holland Artikel 19

Figuur 5 Het gebied is onderdeel van de hoofdgroenstructuur

Status

De Hoofdgroenstructuur omvat de minimaal benodigde hoeveelheid groen die Amsterdam wil borgen, bestaande uit gebieden die waardevol zijn voor de stad en de metropool.

Figuur 6 Het gebied is onderdeel van de Amsterdamse ecologische structuur

7. Resultaten bureaustudie

Er is weinig bekend over natuur rond het tennispark. In de Nationale Databank Flora en Fauna de volgende soorten (met weglating van watervogels, kennelijk op aangrenzende Nieuwe Meer):

Soort	Maand	Gedrag	Beschermd
Hoge fijnstraal	2014 juli	tp	Niet beschermd
Ruige dwergvleermuis	2012 augustus	jagend	Beschermd soort
Sperwer	2013 februari	tp	Broedend beschermd
Staartmees	2014 maart	tp	Broedend beschermd
Verberna	2012 augustus	tp	Niet beschermd
Vroege glazenmaker	2014 juni	tp	Niet beschermd
Zoetwaterneriet	2014 augustus	tp	Niet beschermd

De enige aanwijzingen voor de aanwezigheid van een beschermde soort is de jagende ruige dwergvleermuis.

8. Resultaten veldonderzoek

a) BIOTOPEN

In het werkgebied is er, naast de gravelbanen en gebouwtje, slechts sprake van een biotoop: singels met bomen en struiken. In het talud van de snelweg zijn vooral kleinere bomen en struiken, aan de andere zijden groeien grote populieren.

i) Bomen, struiken en kruid laag

Rondom de tennisbaan staan veel bomen van klein tot groot, daarbij een onderlaag met stuiken en kruiden.

- Bomen en struiken bevatten zeker nesten.
- Vleermuizen (Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis) kunnen bomen gebruiken als markeringen in de ruimte voor hun vliegroutes. De ruimte boven de tennisbanen, tussen bomen, is aantrekkelijk als jachtgebied voor vleermuizen, gewone dwergvleermuis maakt gebruik van de insecten aantrekkende werking van de lampen. Holten in bomen kunnen een verblijfplaats zijn voor de ruige dwergvleermuis.

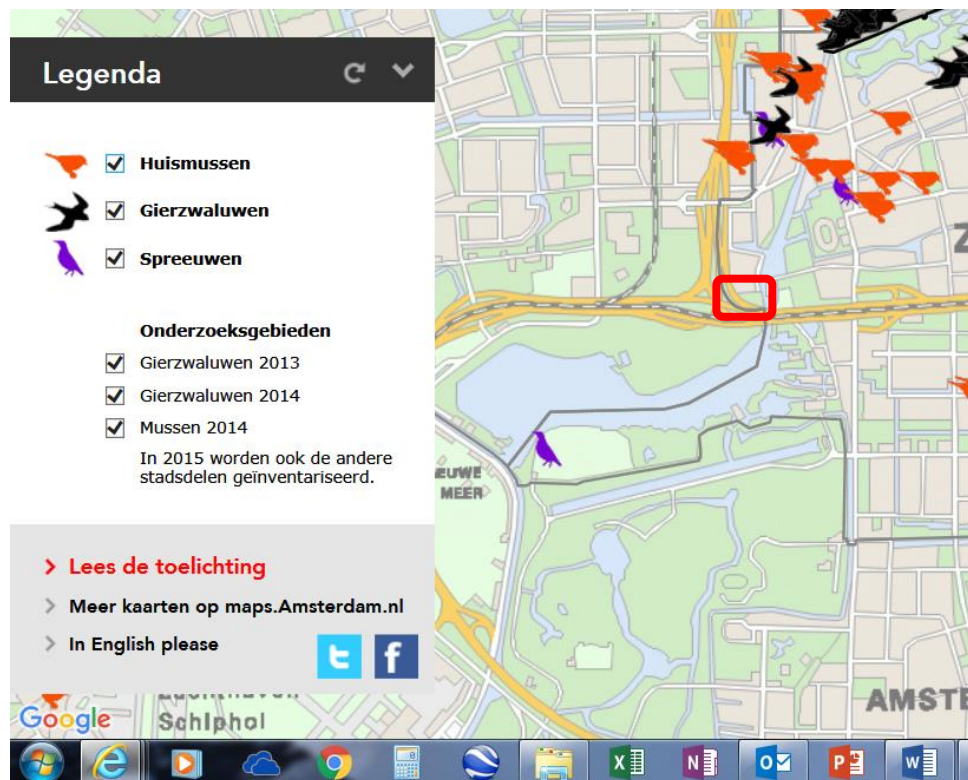
Figuur 5 Talud A10

Figuur 6 bomen in het werkgebied met eksternest en nest van zwarte kraai.

Mogelijke broedvogels zijn:

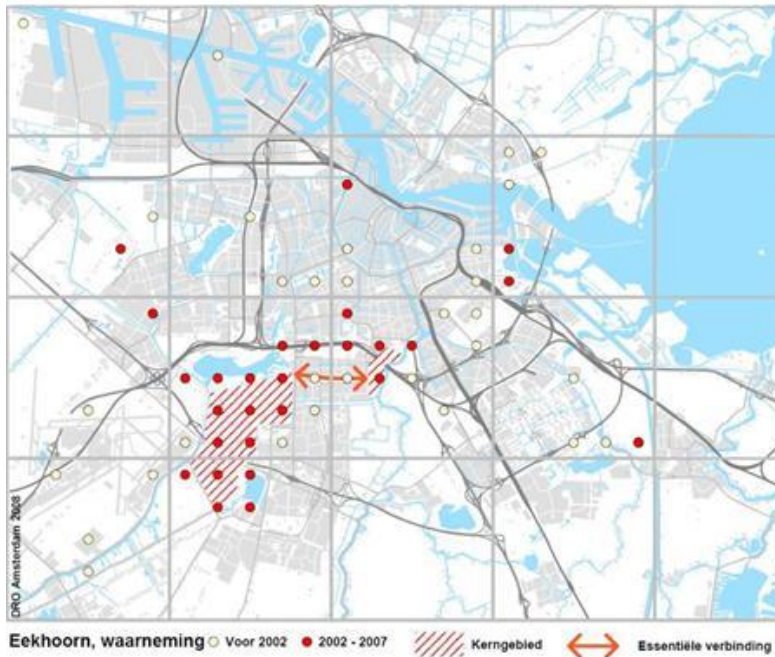
- Merel
- Zanglijster
- Heggemus
- Roodborst
- Winterkoning
- Staartmees
- Koolmees
- Pimpelmees
- Fitis
- Tjiftjaf
- Zwartkop
- Groenling
- Putter
- Vink
- Zwarte kraai
- Ekster
- Vlaamse gaai
- Boomkruiper
- Grote bonte specht

Geen huismus, gierzwaluw of spreeuw geregistreerd.

Gewone pad en bruine kikker zijn mogelijk aanwezig. Streng beschermde amfibieën of reptielen niet te verwachten.

Algemene kleine zoogdieren zoals egel en bosmuis zijn hier mogelijk. Eekhoorn is in de omgeving bekend, niet van het park zelf.

Figuur 10. Eekhoorn

Figuur 11: Eekhoorn is vlakbij waargenomen (talud A10)

Mogelijk komt de brede wespenorchis voor. Er zijn tijdens het onderzoek geen planten waargenomen, voorkomen is echter niet uit te sluiten.

9. Jaarrond beschermde nesten

De wetgever maakt onderscheid tussen verschillende categorieën. Hierbij is voor categorie 5 in het kader van een ingreep t.b.v. ruimtelijke ordening geen ontheffing nodig. Wel is inventarisatie gewenst.

Categorie 5

De volgende broedvogels uit categorie 5 kunnen in of nabij het werkgebied aanwezig zijn:

- Boomkruiper
- Bosuil
- Ekster (zeker)
- Grote bonte specht

- Koolmees
- Pimpelmees
- Spreeuw
- Zwarte kraai (zeker)

Voor de andere categorieën is het nodig ontheffing aan te vragen ingeval er sprake is van verstoring met wezenlijk invloed.

In een parkachtig biotoop is het voorkomen van sperwer, boomvalk of buizerd als broedvogel niet uit te sluiten, maar er zijn geen gegevens bekend, terwijl deze soorten goed gevolgd worden in de regio. Het goed herkenbare sperwersnest is niet waargenomen. Boomvalk broedt in oude kraaiennesten, die zijn aanwezig -en nu in gebruik door zwarte kraai.

10. Inschatting effecten

b) Natuurbeschermingswet

Er is geen negatief effect te verwachten van het vervangen van bomen onder de aan te leggen fly-over van de snelweg op beschermde natuurgebieden.

Effecten zijn wel te verwachten op de functie van het gebied als onderdeel van de Amsterdamse hoofdgroenstructuur en ecologische structuur. De bomen, struiken en kruid laag zijn bepalend voor de verbindende kwaliteit.

c) Flora- en faunawet

Negatieve effecten op broedvogels zijn te voorkomen door werkzaamheden als het kappen van bomen en het rooien van struiken uit te voeren in een periode dat er geen vogels broeden (dus niet tussen maart en augustus). Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen dient vooraf gecontroleerd te worden of er risico is op het verstoren van nesten -de kans op verstoring is groot.

Voor kleine zoogdieren, amfibieën en planten gelden de zorgplicht en de richtlijnen van de gedragscode van Amsterdam.

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beschermd, evenals vliegroutes en jachtgebieden die van vitaal belang zijn.

11. CONCLUSIES

Beschermde soorten zijn in het gebied aanwezig. Voor soorten van tabel 1 en 2 is ontheffing niet nodig, wel geldt de zorgplicht.

Verstoring van broedende vogels is altijd verboden, ontheffing wordt niet gegeven. Verstoring is te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken als potentiële broedgebieden in geding zijn en tijdens het broedseizoen te monitoren of er risico op verstoring van nesten is en, als dat het geval mocht zijn, mitigerende maatregel te treffen. Kappen van bomen en rooien van struiken is alleen mogelijk op een moment dat er geen vogels broeden. Tijdens het broedseizoen is controle vooraf noodzakelijk en er is een grote kans dat gewacht moet worden.

Ontheffing is nodig indien er meerjarig gebruikte verblijfplaatsen van roofvogels (Boomvalk, Sperwer, Buizerd) zijn en de werkzaamheden een verstorend effect hebben op deze verblijfplaatsen.

De aanwezigheid van dergelijke verblijfplaatsen is niet bekend, we bevelen nader onderzoek aan om dit te bevestigen.

Indien op de werklocaties beschermde planten (orchideeën?) groeien, kunnen deze vooraf verplaatst worden. Vooraf controle is hiervoor aanbevolen.

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn ontheffing plichtig, hetzelfde geldt voor vaste vliegroutes en belangrijke jachtgebieden. We bevelen nader onderzoek aan naar vleermuizen.

Per soortgroep

- Kleine zoogdieren:
 - Bij kappen/rooien op basis van zorgplicht egels laten weghalen en vluchtruimte voor andere soorten zoals n bosmuis openlaten.
- Vleermuizen:
 - Nader onderzoek, zo nodig mitigerende maatregelen ontwerpen. Jachtgebied is te verwachten.
- Broedvogels:
 - Kappen van bomen of het rooien van struiken is in het broedseizoen alleen mogelijk indien uit controle is gebleken dat er geen nesten in worden verstoord.
- Vaatplanten
 - Bij graafwerkzaamheden in het kader van de zorgplicht beschermde planten (brede wespenorchis?) verplanten naar een alternatieve geschikte groeiplaats in de omgeving.
- Amfibieën
 - In het kader van de zorgplicht dienen vluchtwegen worden opengelaten.
- Reptielen
 - Niet aanwezig

- Insecten
 - Geen beschermde soorten aanwezig

12. Bijlage

Informatie gewone en ruige dwergvleermuis gemeente Amsterdam

<https://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/groen-amsterdam/ecologie/flora-fauna/fauna/zoogdieren/gewone/>

Pipistrellus pipistrellus

Foto: Fons Bongers

- **Habitat in Amsterdam**

De Gewone dwergvleermuis komt het meest talrijk voor in de stadsdelen die rijk zijn aan groen. Bij het foerageren worden beschutte plaatsen opgezocht waar kleine insecten zoals muggen rondvliegen, bijvoorbeeld de oeverzones van grachten, vaarten en vijvers, parken en plantsoenen, en groensingels. In het oudere deel van de stad jagen Dwergvleermuizen in de binnentuinen van de gesloten bouwblokken.

Als dagschuilplaats worden donkere plekken in huizen en gebouwen benut, vooral spouwmuur. Gebruik van holle bomen als schuilplaats komt ook voor, maar groepen (kolonies) worden hierin niet aangetroffen.

Mannetjes bezetten in de nazomer een territorium. Bij een schuilplaats in een huis of gebouw vliegt het mannetje gedurende de nacht roepend rond en hij probeert hiermee vrouwtjes te lokken en tot een paring te verleiden. Andere geslachtsrijpe mannetjes worden uit het territorium geweerd.

De dwergvleermuis wordt beschouwd als een standvleermuis. Dat wil zeggen dat de soort het gehele jaar in hetzelfde gebied verblijft. Foerageerplaatsen kunnen echter wel enkele kilometers van de dagverblijfplaats verwijderd liggen.

Andere beleidssoorten van deze habitat: Laativlieger, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, IJsvogel, Huismus, Kneu, Matkop, Ringmus, Blauwe reiger.

- **Verspreiding in Amsterdam**

De Gewone dwergvleermuis is de meest algemene Nederlandse vleermuissoort en is door haar gebondenheid aan bebouwing ook in steden vaak algemeen. Voorwaarde hiervoor is dat er voldoende kwalitatief goed foerageergebied is. Essentieel zijn ook beschutte vliegplaatsen en de aanwezigheid van voedsel in de vorm van kleine vliegende insecten. Het voedselaanbod is waarschijnlijk bepalend voor de aanwezigheid van de dwergvleermuis in Amsterdam. Het aanbod aan dagschuilplaatsen is vermoedelijk voldoende.

Hoewel dwergvleermuizen overal in en rond de stad worden aangetroffen, is de dichtheid verschillend en niet eenduidig. Het talrijkst is de soort in stadsgedeelten met veel groen. In delen van Amsterdam Zuidoost is de Dwergvleermuis echter algemeen terwijl in de toch ook groene westelijke tuinsteden weinig dwergvleermuizen worden waargenomen. Ook de dichtbebouwde negentiende-eeuwse gordel is arm aan Dwergvleermuizen maar de Pijp vormt hierop een merkwaardige uitzondering.

Hoewel uit de verspreiding is af te leiden dat een aantal kolonies zich in de stad moet bevinden, zijn er tot nu toe slechts enkele gevonden; steeds door melding van bewoners. De kolonies bevinden zich in een flatgebouw nabij de Gaasperplas (Zuidoost) en in de naoorlogse woonblokken in Geuzenveld. Een kolonie in een villa in Buitenveldert werd door de bewoners de toegang onmogelijk gemaakt. Al deze kolonies maken gebruik van spouwmuren. In Amstelveen is er echter een kolonie gevonden die zich ophoudt tussen de flatmuur en de betonplaten die de galerij vormen.

- **Trend**

Door de gebrekkige onderzoeksmogelijkheden tot in de jaren tachtig is over de ontwikkeling van de populatiegrootte weinig te zeggen. Het landelijke beeld is dat de Dwergvleermuis de laatste 20 jaar in aantal ten minste stabiel is gebleven. Vermoedelijk is door de schaalvergroting van het landschap en verschraving van de fauna van het buitengebied in de decennia daarvoor de Dwergvleermuis sterk in aantal afgenomen. Dit geldt waarschijnlijk ook voor de gebieden die inmiddels door stadsuitbreiding bebouwd zijn geraakt.

- **Bedreigingen**

Predatie De Dwergvleermuis heeft weinig natuurlijke vijanden. De huiskat maakt onder de vleermuizen de meeste slachtoffers.

Voedselaanbod De versteende habitat die de stad is, maakt dat er een vrij gering voedselaanbod voor de dwergvleermuis is. Ook boven de wateren in en bij de stad houden zich over het algemeen weinig insecten op.

Habitatverlies In de tuinsteden is momenteel een vernieuwingsplan in uitvoering waardoor woonblokken met voor vleermuizen toegankelijke spouwmuren ofwel door renovatie ofwel door nieuwbouw ontoegankelijk worden voor vleermuizen. Door verdichtingsbouw verdwijnt bovendien foerageerbiotoop.

Groenbeheer Ook nadelig is het beleid van sommige stadsdelen om grote straatbomen te verwijderen en te vervangen door minder hoog uitgroeiende soorten.

- **Mitigerende en compenserende maatregelen**

Verblijfplaatsen Vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen speciale eisen, onder meer klimatologische. De juiste omstandigheden zijn niet gemakkelijk na te bootsen. Vleermuiskasten bieden voor de Dwergvleermuis geen alternatief. In het geval dat een kolonieverblijf verloren gaat, kan getracht worden om in de directe omgeving een ruimte te creëren die zoveel mogelijk overeenkomst vertoont met de oorspronkelijke verblijfplaats. Hierbij moet worden bedacht dat een kolonie vrijwel altijd gebruik maakt van een aantal in elkaars nabijheid gelegen locaties, bij voorbeeld spouwmuren of ruimtes achter betimmering.

Foerageergebied Foerageergebied kan gemakkelijker worden aangelegd. Er dienen luwe vliegplaatsen te ontstaan met een ruim aanbod aan kleine 's nachts vliegende insecten, waarbij van belang is dat de voedselbron gedurende de gehele jaarlijkse activiteitsperiode van de vleermuizen aanwezig is. Om in het voedselaanbod verbetering te krijgen zijn, is het belangrijk om in en rond Amsterdam de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren door het terugdringen van de watervervuiling en door te zorgen voor een goede watervegetatie waarin insectenlarven tot ontwikkeling kunnen komen. Daarnaast zorgt het bewerkstelligen van een meer kruidenrijke begroeiing van bermen voor een verbeterd voedselaanbod.

- **Natuurkalender Gewone dwergvleermuis**

Belangrijke perioden	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Kraamtijd / zomerverblijf												
Paartijd												
Winsterslaap												
Bebouwing/muren /daken	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Verbouwen												
Renoveren												
Slopen												
Inventarisatie Dwergvleermuis	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Nachtellingen/ batdetector												
Kolonies (ochtendschemering)												

■ In deze periode kan zonder voorwaarden worden gewerkt, mits de algemene zorgplicht wordt gehanteerd.
■ In deze periode kunnen 'werken onder voorwaarden' worden uitgevoerd.
■ Zie voor voorwaarden 'Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Amsterdam'.
■ In deze periode kan alleen worden gewerkt, wanneer een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet is afgegeven.

• Inventariseren

Onderzoek met een vleermuisdetector kan 's avonds en 's nachts worden uitgevoerd in de periode van het jaar dat de temperatuur niet onder de 10 °C daalt. De Dwergvleermuis vliegt bij mild weer ook 's winters. De beste periode voor onderzoek is mei - september omdat dan de foerageeractiviteit het grootst is en de kraamkolonies (juni) en de paringsterritoria (augustus - september) zich vormen.

Kolonies kunnen het best in de ochtendschemering worden opgespoord omdat de naar hun schuilplaats terugkerende vleermuizen dan een opvallend zwermgedrag vertonen. De koloniegrootte kan het best 's avonds bepaald worden wanneer de dieren een voor een uitvliegen.

Zeer waardevol zijn meldingen van 'het publiek'. Kolonies en belangrijke foerageerplaatsen die niet vanaf de openbare weg waarneembaar zijn, kunnen op die manier bekend worden. Van belang is ook de registratie van vleermuisvondsten door de Dierenambulance. Het inzicht in overwinteringsplaatsen is geheel gebaseerd op meldingen.

Pipistrellus nathusii

Foto: Fons Bongers

- **Habitat in Amsterdam**

De Ruige dwergvleermuis lijkt sterk op de Dwergvleermuis maar is iets groter en heeft een wat langere vacht. In tegenstelling tot de Dwergvleermuis trekt de Ruige dwergvleermuis over grote afstanden. In Nederland worden in de nazomer exemplaren aangetroffen (geringde dieren) die 's zomers in Oost-Europa verblijven. Nederland lijkt door de soort vooral als overwinteringsgebied te worden gebruikt. Er zijn echter ook enkele kraamkolonies bekend. Deze bevinden zich in huizen terwijl alle overige zomerverblijfplaatsen boomholtes zijn. In de winter maakt de Ruige dwergvleermuis mogelijk ook gebruik van holle bomen, maar de plaatsen waar zij in Amsterdam overwinterend wordt aangetroffen, komen overeen met die van de Dwergvleermuis (spouwmuur, kelders, ventilatiekokers).

Als jachtplaatsen worden parken en plantsoenen benut. De Ruige dwergvleermuis wordt ook veel waargenomen langs de oevers van grote wateren.

Andere beleidssoorten van deze habitat: [Dwergvleermuis](#), [Meervleermuis](#), [Laatvlieger](#), [Watervleermuis](#), [Boerenwaluw](#), [Huismus](#), [Huiswaluw](#), [Slechtvalk](#), [Gierzwaluw](#).

Verspreiding in Amsterdam

In voorjaar en zomer jaagt een gering aantal Ruige dwergvleermuizen in en rond de stad. Ze zijn vooral aanwezig in de stadsparken en boven wateren met 'groene' oevers. Het aantal neemt in de loop van de zomer toe maar de verspreiding blijft dan beperkt tot de genoemde gebieden.

Volwassen mannetjes vestigen in de nazomer een territorium. Ze roepen vanuit een boomholte, lokken vrouwtjes en verjagen andere mannetjes.

Doordat de Ruige dwergvleermuis overwegend Boom bewonend is, is de verspreiding beperkt tot plaatsen waar zich holle bomen bevinden.

Overwinterende exemplaren worden door de gehele stad aangetroffen op uiteenlopende plaatsen. De ruige dwergvleermuis is de meest gemelde vleermuis als het gaat om dieren die in huizen of gebouwen worden gevonden. Vermoedelijk laat deze trekkende soort zich verrassen door veranderende omstandigheden op de gekozen overwinteringsplaats. Bij invallende koude bijvoorbeeld wordt dieper weggekropen waarbij de vleermuizen dan per ongeluk in door mensen gebruikte ruimtes terecht komen.

- **Trend**

De soort blijft vermoedelijk ten minste stabiel in aantal. Mogelijk is er een geleidelijke aantal toename.

- **Bedreigingen**

Groenbeheer De Ruige dwergvleermuis ondervindt waarschijnlijk beperkingen door het groenbeheer. In de bebouwde kom worden minder vitale bomen al snel gerooid. Juist deze bomen bevatten holtes die door vleermuizen als schuilplaats kunnen worden gebruikt.

- **Mitigerende en compenserende maatregelen**

Voeragegebied Het verbeteren van de voeragemogelijkheden (zie bij dwergvleermuis).

Natuurlijk beheer Een meer natuurlijk beheer in gedeelten van parken waar dit mogelijk is. Dat wil zeggen dat oude en afstervende bomen niet worden gerooid maar dat ten minste de stam gehandhaafd wordt.

Houtstapels Het creëren van gestapelde houtstapels die op rustige en afgelegen plekken in het park of bos worden gesitueerd.

- **Natuurkalender Ruige dwergvleermuis**

Belangrijke perioden	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Kraamtijd												
Paartijd												
Winterslaap												
Bebouwing/muren	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Verbouwen												
Renoveren												
Slopen												
Houtopstand	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Dunnen												
Vellen												
Houtstapels	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Verwijderen/verplaatsen												
Inventarisatie Ruige dwergvleermuis	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Algemeen met batdetector												
Territoriumhoudende mannetjes (detector)												
Kolonies												

- In deze periode kan zonder voorwaarden worden gewerkt, mits de algemene zorgplicht wordt gehanteerd.
- In deze periode kunnen 'werken onder voorwaarden' worden uitgevoerd.
Zie voor voorwaarden 'Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Amsterdam'.
- In deze periode kan alleen worden gewerkt, wanneer een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet is afgegeven.

- **Inventariseren**

's Zomers met de vleermuisdetector. Het echo-locatiegeluid van de Ruige dwergvleermuis is goed te onderscheiden van de Dwergvleermuis. In de nazomer zijn territorium houdende mannetjes op te sporen. Hun roepactiviteit is het grootst in de tweede helft van de nacht. Inzicht in de overwinteringsplaatsen wordt het best verkregen door meldingen van gevonden dieren.